

Adroddiad ac argymhellion Gwasanaethau Cynllunio Digidol 2025 i 2026

Cynnwys

Y Cyd-destun	1
Cyflwyniad	1
Cwmpas	2
Nodau ac amcanion	2
Sut y cafodd y gwaith ei strwythuro	2
Cynllun cyflawni	6
Beth wnaethon ni	7
Sut wnaethon ni hynny	8
Casglu gwybodaeth a mewnwleidiadau	8
Mapio'r gwasanaeth a nodi problemau.....	8
Archwilio, profi a gwella cynnwys ac ymarfer cynllunio	9
Cyfngiadau	10
Recriwtio cyfranogwyr ymchwil	10
Ymgysylltu ag ACLlau	11
Argymhellion	11
Polisi a deddfwriaeth	11

Profiad y defnyddiwr	16
Data ac awtomeiddio	26
Anghysondebau rhwng ACLlau	33
Cydnabyddiaeth	39
Atodiadau	41
Atodiad 1 – Prosiectau cyffredin	41
Atodiad 2 – Cynnwys dwyieithog	41
Atodiad 3 – Glasbrintiau a mapiau cynllunio	41

Y Cyd-destun

Mae'r Rhaglen Cynllunio Digidol yn rhan o agenda trawsnewid digidol ehangach Llywodraeth Cymru, gyda'r nod o wella effeithiolrwydd, cysondeb a chynaliadwyedd gwasanaethau cyhoeddus ledled Cymru.

Yn dilyn gweithgarwch darganfod ac ymgysylltu cynnar, aeth y rhaglen i mewn i gyfnod Alpha i archwilio cyfleoedd i wella'r system gynllunio, gyda ffocws penodol ar feysydd sy'n achosi gwrthdaro i ddefnyddwyr a darparwyr gwasanaeth.

Canolbwyntiodd y cam Alpha ar y gwasanaeth cyngor cyn ymgeisio, gan wneud sawl argymhelliad ar sut i wella'r gwasanaeth hwn ar gyfer ymgeiswyr ac awdurdodau cynllunio lleol (LPAs).

Arôl y cyfnod Alpha penderfynwyd y byddai cwrdd y prosiect yn cael ei ymestyn i ymchwilio i gyfleoedd ar draws y daith gynllunio gyfan.

Cyflwyniad

Mae'r Ganolfan Gwasanaethau Cyhoeddus Digidol (CDPS) wedi gweithio mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru ac ACLI i archwilio sut y gallai'r system gynllunio o'r dechrau i'r diwedd yng Nghymru gefnogi deiliaid tai a thimau cynllunio yn well.

Parhaodd y nodau a'r amcanion hirdymor i gyflawni blaenoriaeth y Prif Weinidog o wella gwasanaethau cynllunio trwy'r camau Discovery ac Alpha ac i mewn i raglen waith 2025 i 2026.

Y nodau a'r amcanion hyn oedd gwella'r daith am gais cynllunio ar gyfer deiliaid tai a gwella effeithlonrwydd a chysondeb hirdymor system gynllunio ddigidol Cymru drwy:

- lleihau amser ac ymdrech i ymgeiswyr a swyddogion cynllunio
- safoni arferion a phrosesau cynllunio ledled Cymru
- gwella'r gwasanaethau digidol a ddefnyddir yn y broses gynllunio, ymgeisio ac asesu
- cydweithio a rhannu arfer gorau ar draws y sector
- lleihau'r pwysau ar y sector trwy wella effeithlonrwydd gweithredol

Cwmpas

Ein ffocws ar gyfer y cam hwn o waith oedd y daith o'r dechrau i'r diwedd o ymwybyddiaeth i'r pwynt lle mae penderfyniad datblygu yn cael ei wneud. Fodd bynnag, gan fod hon yn daith hir a chymhleth, cytunwyd mai'r ffocws oedd y daith ymgeisio gan ddeiliaid tai o'r dechrau i'r diwedd. Mae hyn yn sicrhau bod canlyniadau priodol wedi'u cyflawni gyda'r adnodd sydd ar gael i bob ffrwd waith yn y rhaglen waith.

Mae'r ffeithlun isod yn dangos y camau yn y daith o'r dechrau i'r diwedd a'r hyn oedd o fewn neu y tu allan i'r cwmpas. Cytunwyd y byddai'r gwasanaeth cynghori cyn ymgeisio allan o gwmpas y gwaith hwn gan fod Alpha eisoes wedi ymdrin ag ef yn fanwl.

Roedd y cam ymgeisio a thâl hefyd allan o gwmpas yr argymhellion. Mae'r cam hwn yn cynnwys y Porth Cynllunio yn bennaf ac felly er bod y broses wedi'i mapio a'i dogfennu yn ein glasbrint fel y mae, ni chynhaliwyd unrhyw ymchwiliad pellach na phrofion defnyddioldeb ar y gwasanaeth hwn.

Yn yr un modd, roedd gorfodi ac apeliadau allan o gwmpas oherwydd bod y gwaith yn canolbwyntio ar ymgeisio, nid ar yr hyn sy'n digwydd ar ôl penderfyniad. Mapiwyd a dogfennwyd y broses, ond ni chafodd ymchwilio a dadansoddiad pellach ei flaenoriaethu yn y cam hwn o'r gwaith.

Mae'r prototeip cysyniad Figma yn cynnwys dyluniadau'r gwasanaeth cyngor cyn ymgeisio fel y gall defnyddwyr ddeall y daith arfaethedig o'r dechrau i'r diwedd.

Nodau ac amcanion

Trwy'r cam hwn o'r prosiect, roeddem yn anelu at:

- ddeall y daith o'r dechrau i'r diwedd o safbwynt ymgeisydd ac asiant
- deall y daith a'r broses o'r dechrau i'r diwedd o safbwynt LPA
- darganfod beth oedd anghenion ACLI, ymgeiswyr a phartïon â diddordeb
- deall pwyntiau poen a meysydd allweddol ar gyfer gwella
- Deall y llif data o'r dechrau i'r diwedd
- deall anghenion datblygu sgiliau pobl sy'n darparu gwasanaethau cynllunio ledled Cymru

Sut cafodd y gwaith ei strwythuro

Rhannwyd y rhaglen waith yn feysydd llif gwaith pwrpasol:

gwasanaethaucyhoeddusdigidol.llyw.cymru
digitalpublicservices.gov.wales

Gwella cynnwys a dealltwriaeth o'r gwasanaeth cynllunio

Mae darparu gwybodaeth a mynediad at wasanaethau digidol LPA yn anghyson a gall fod yn rhwystredig i ddefnyddwyr gwasanaeth.

Gall cynnwys fod yn ddryslyd ac yn aml yn tybio gwybodaeth uwch, gan adael llawer o ymgeiswyr domestig i naill ai gyflwyno cyflwyniadau o ansawdd gwael, neu achosi cyfraddau cyswllt uwch ar gyfer cael eglurhad.

Nodwyd argaeledd canllawiau ar wefannau ACLI yn gyffredinol fel meysydd i'w gwella.

Mesurau allweddol fyddai lleihau cyswllt y gellir ei osgoi â'r ACLI oherwydd mwy o allu i ddeall a 'hunanwasanaethu'.

Gwella teithiau defnyddwyr o'r dechrau i'r diwedd

Mae gwasanaethau cynllunio yn dibynnu ar elfennau eraill i ddarparu eu gwasanaethau ar-lein. Mae hyn yn cynnwys ffurflenni ar-lein a phyrth talu.

Nid oedd y datblygiadau penodol o wella'r rhannau hyn o'r gwasanaeth yn rhan o gwmpas y gwaith a gynigiwyd ond byddent yn elwa o adolygiad o'r dyluniad a gwella dealltwriaeth o sut y gellid gwella'r pwyntiau hyn yn nhaith y defnyddiwr.

Mae'r gwaith hwn yn cynnwys ymchwil i ddeall a oes angen buddsoddiad pellach i wella'r agweddau hyn ar y gwasanaeth.

Cyfunwyd y gwasanaeth cyngor cyn ymgeisio (cyfnod Alpha) a'r gwasanaeth ymgeisio o fewn y llif waith hwn. Gwnaed mapio gwasanaeth o'r dechrau i'r diwedd ar draws y gwasanaeth presennol (glasbrint gwasanaeth fel y mae) i ddeall pwyntiau pryder defnyddwyr a'r rhai sy'n darparu'r gwasanaeth. Rydym wedi defnyddio mewnwelediadau a chanfyddiadau'r glasbrint gwasanaeth fel y mae, i nodi a dogfennu'r meysydd sydd a chyfleoedd i'w gwella a fydd yn cael eu datblygu a'u darlunio gan ddefnyddio glasbrint gwasanaeth yn y dyfodol (glasbrint gwasanaeth i'w gael).

Egwyddorion a safonau data a rennir

Nid yw data cynllunio ledled Cymru wedi'i safoni eto, sy'n ei gwneud hi'n anodd rhannu, cymharu neu ei ddefnyddio'n effeithiol. Mae hyn yn cyfyngu ar gyfleoedd i symleiddio prosesau a chyflwyno awtomeiddio.

Er mwyn mynd i'r afael â hyn, gwnaethom gynnal ymarfer mapio data manwl i ddeall sut mae data cynllunio wedi'i strwythuro ar hyn o bryd ar draws awdurdodau lleol. Roedd hyn yn cynnwys:

- datblygu trefniant data fel y mae
- nodi'r fformatau data a ddefnyddir ar draws systemau a phrosesau â llaw
- tynnu sylw at gyfleoedd i ddefnyddio data geo-ofodol yn fwy cyson i gefnogi dilysu, awtomeiddio a gwiriadau seiliedig ar leoliad
- egluro sut mae data cynllunio allweddol yn llifo trwy'r gwasanaeth o'r dechrau i'r diwedd

Mae'r gwaith hwn yn rhoi darlun cliriach o'r amgylchedd data presennol ac mae'n sail i ddatblygu safon ddata gyffredin ar gyfer cynllunio yng Nghymru, gan gefnogi prosesau mwy effeithlon a gwasanaethau digidol yn y dyfodol.

Safoni gwybodaeth a gallu darparu gwasanaethau digidol ACLI

Mae mynediad at wasanaethau a theithiau defnyddwyr drwy'r system gynllunio yn anghyson ledled Cymru. Mae hyn yn arwain at lefelau amrywiol o safonau gwasanaeth.

Gellir gwella gwybodaeth ddigidol ymhlith swyddogion ACLI sy'n gyfrifol am wneud penderfyniadau a chaffael gwasanaethau digidol.

Mae amrywiaeth eang o wasanaethau a systemau digidol ar draws ACLI, gyda gwahaniaethau sylweddol mewn gallu a defnyddioldeb i swyddogion a defnyddwyr gwasanaeth.

Gwnaed gwaith i gryfhau gwybodaeth ddigidol ymhlith cynllunwyr ac uwch reolwyr. Roedd hyn yn canolbwyntio ar wella dealltwriaeth o werth gwasanaethau, arferion a data digidol safonedig a sut y gall y rhain gefnogi darparu gwasanaethau mwy effeithiol a gwell defnydd o adnoddau.

Roedd gweithgaredd ymgysylltu yn hyrwyddo enghreifftiau o ddulliau dylunio gwasanaeth cyffredin a safonau data. Roedd hyn yn cefnogi gwell mynediad i'r cyhoedd, gwell rhannu gwybodaeth, a mwy o gydweithredu rhwng sefydliadau. Roedd hefyd yn annog dull mwy safonol wrth nodi gofynion cyson ar gyfer caffael gwasanaethau digidol trydydd parti.

Ymchwil Cymuned Arfer Gorau

Mewn ymchwil cynllunio CDPS cynharach, ac yn fwy diweddar yn ôl y Sefydliad Cynllunio Trefol Brenhinol (RTPI), nodwyd nad yw swyddogion cynllunio yng Nghymru yn gweithio gyda'i gilydd yn rheolaidd nac yn rhannu arfer gorau.

Cytunir yn gyffredinol y byddai gwell cydweithredu a rhannu arferion gorau o fudd i gynllunwyr a system gynllunio ehangach Cymru. Byddai'n cefnogi arloesedd a gwella ar draws ACLI ac yn helpu i greu dull mwy cyson yng Nghymru.

Mae CDPS yn credu y gallai Cymuned Arfer Gorau Cynllunio (CoBP) ddarparu fforwm gwerthfawr i gynllunwyr yng Nghymru i alluogi mwy o rannu arfer gorau. Felly, fe wnaethom gynnig agor y cwmpas yn ystod tymor y prosiect, i gynnwys rownd gyflym, ysgafn o ymchwil i ddeall yn well beth fyddai ei angen ar gynllunwyr gan CoBP i'w wneud yn werthfawr ac yn llwyddiannus.

Cynllun Cyflawni

Isod mae'r cynllun cyflawni y cytunwyd arno ar ddechrau'r prosiect ar gyfer y rhaglen waith, ar draws y pum ffrwd waith.

Prosiect	31/03/2025	31 Mai 2025	31 Gorffennaf 2025	30 Medi 2025	30 Tachwedd 2025	31 Ionawr 2026	31 Mawrth 2026
Egwyddorion a safonau data a rennir	Adroddiad mapio data cychwynnol a mapio prosesau busnes a chanllawiau ansawdd data. Cynllun prosiect manwl ar gyfer y 12 mis nesaf i'w lofnodi.	Asesu offer gyda phwyntiau problemau allweddol wedi'u nodi	Argymhellion proses ddata	Egwyddorion data cychwynnol, safonau a chynnig pensaernïaeth	Datblygiad cychwynnol dylunio piblinell data.	Prawf cychwynnol o gysyniadau wedi'u cynllunio.	Prawf o gysyniadau wedi'u cwblhau, ac argymhellion wedi'u cyhoeddi.
Safoni gwybodaeth a gallu darparu gwasanaethau digidol ACLI	Gwaith i ddechrau Ebrill 2025	Diffinio allbynnau darpariaeth hyfforddiant. Adolygu adroddiad darganfod ac ymgysylltu â rhanddeiliaid i fireinio'r gofynion ac anghenion defnyddwyr.	Dylunio darpariaeth hyfforddiant a chynllunio mecanweithiau cyflwyno ar gyfer hyfforddiant	Hysbysebu/ cofrestru cyrsiau	Cyflwyno carfan hyfforddiant cychwynnol. Asesu effaith hyfforddiant ac adrodd.	Cyflwyno hyfforddiant i'r ail garfan.	Adolygiad o effaith hyfforddiant ar draws y flwyddyn. Adroddiad cryno yn erbyn canfyddiadau darganfod.
Gwella cynnwys a dealltwriaeth y gwasanaeth cynllunio	Archwiliad cynnwys o gynnwys cynllunio canolog. Asesiad ac argymhellion ar 3 ymarferoldeb Cynllunio Chwilio ACLI. Prototeip gyda chynnwys taith defnyddiwr cais cynllunio chwilio gwell. Cynllun prosiect ar gyfer y flwyddyn.	Maes blaenoriaeth dylunio Cynnwys dwyieithog	Profi defnyddioldeb ac iteriad ar feysydd dylunio cychwynnol.	Cydweithredu ag ACLlau i gefnogi cyflwyno prototeipiau cynnwys yn fyw.	Nodi meysydd eraill ar gyfer gwella cynnwys a dechrau ystyried y mannau cyffwrdd ar-lein ac all-lein ar gyfer negeseuon.	Datblygodd dyluniadau cynnwys ehangach. Cynnwys arfaethedig wedi'i ddiffinio mewn fformat y gellir ei rannu ar gyfer mabwysiadu ACLlau ehangach	Cyflwyno cynnwys fesul tipyn gyda chynhyrchu canllawiau cynnwys a rennir a chefnogaeth ar gyfer dylunio cynaliadwy.
Gwell teithiau defnyddwyr o'r dechrau i'r diwedd	Gwaith i ddechrau Ebrill 2025	Nodi cwmpasu a nodi gwelliannau blaenoriaeth. Defnyddio canfyddiadau cychwynnol o fapio prosesau busnes a mapio gwasanaethau. Nodi ACLlau allweddol i gydweithio â nhw.	Ymchwil ac ymchwiliad cychwynnol i ddiffinio taith o'r dechrau i'r diwedd. Dadansoddiad o bwyntiau pryder allweddol.	Synthesis a synio mewn cydweithrediad ag ACLlau.	Datblygu prototeipiau ar gyfer syniadau ar gyfer adborth rhanddeiliaid cychwynnol ac asesiad dichonoldeb. Dechreuwch brofi defnyddioldeb prototeipiau.	Parhau i brofi ac ymchwil i wella, diffinio ac adrodd ar ganfyddiadau. Darparu argymhellion ar gyfer gwella gwasanaeth a chynllunio ar gyfer gweithredu.	Nodi partneriaid gweithredu. Partneriaethau ac Ymgysylltu â Rhanddeiliaid Profwch ac ailadroddwch i'r fersiwn derfynol. Adroddiad i grynhoi effaith ffrwd waith.
Dyluniad cyn y cais	Cwblhau ac argymhellion Alpha. Dyluniad prototeip wedi'i gwblhau.	Ymgysylltu â ACLlau a chyflwyno dylunio.	Adroddiad ar ddysgu ar raddfa fawr.	Gwaith i drosglwyddo i waith dylunio o'r dechrau i'r diwedd.			

Beth wnaethon ni

Er mwyn casglu gwybodaeth a mewnwelediadau perthnasol, gwnaethom:

- gynnal cyfweiliadau ymchwil gydag ymgeiswyr cynllunio, cynghorwyr cymuned, partïon â diddordeb (pobl neu sefydliadau yr effeithir arnynt gan ddatblygiad neu benderfyniad cynllunio arfaethedig), cynllunwyr a rhanddeiliaid allweddol
- cynnal arolygon ymchwil gydag ymgeiswyr cynllunio, partïon â diddordeb, cynghorwyr cymuned, cynllunwyr ac aelodau o'r cyhoedd
- mewnwelediadau adolygedig o adroddiadau RTPI Cymru a gyhoeddwyd yn ddiweddar: [Cwmpasu'r potensial ar gyfer cynllunio digidol i leddfu pwysau adnoddau a gwella canlyniadau cynllunio](#) ac [Adnoddau Cynllunio'r Sector Cyhoeddus yng Nghymru](#)
- cynnal sesiwn syniadau cydweithredol gydag ACLlau
- cynnal sesiwn flaenoriaethu gydag ACLlau i ddeall eu blaenoriaethau mwyaf

Er mwyn mapio'r gwasanaeth a nodi problemau, rydyn ni:

- wedi mapio'r daith a'r prosesau o'r dechrau i'r diwedd gyda sawl ACLl
- creu glasbrint gwasanaeth lefel uchel ledled Cymru
- creu mapiau manwl ar gyfer pob cam o'r daith
- ymwelodd â ACLlau i fapio a dogfennu galluedd yr system gefn a llif data

Er mwyn archwilio, profi a gwella cynnwys ac ymarfer cynllunio, rydym wedi:

- adolygu cysyniadau, eu profi gan ddefnyddwyr a'u prototeipio ar gyfer gwell cynnwys cynllunio i ddilysu canfyddiadau ac argymhellion profi
- rhannu arferion gorau dylunio cynnwys gydag ACLlau
- gweithio gyda Penderfyniadau Cynllunio a'r Amgylchedd Cymru (PEDW) i adolygu cynnwys cynllunio sy'n wynebu'r cyhoedd
- datblygu geirfa ddwyieithog o dermau cynllunio gyda Chymdeithas Swyddogion Cynllunio Cymru (POSW), RTPI a Llywodraeth Cymru i gefnogi canllawiau cynllunio cyson Cymraeg a Saesneg

- Gweithio gyda'r ymgynghorydd cynllunio arbenigol Emma Watkins o Prospero Planning Ltd i greu gwybodaeth, profi rhagdybiaethau a gwirio cywirdeb y prototeipiau cysyniad

Sut wnaethon ni hynny

Casglu gwybodaeth a mewnwediadau

Gwnaethom ymchwil ansoddol a meintiol gyda defnyddwyr gwasanaethau cynllunio a gweithwyr cynllunio proffesiynol.

Roedd ein gweithgareddau ymchwil yn cynnwys:

- cyfweiliadau ansoddol manwl gyda phreswylwyr, cynghorwyr cymuned ac ymgeiswyr cynllunio
- ymchwil dros dro yng Nghaerdydd a Chasnewydd gyda dinasyddion Cymru sydd â phrofiad o gynllunio a heb brofiad
- arolygon ymchwil wedi eu rhannu gyda thrigolion cyngorau cymuned a 'phartïon â diddordeb', a gyda chynghorwyr cymuned
- cyfweiliadau ansoddol lled-strwythuredig gyda rhanddeiliaid allweddol a staff ACLlau
- Arolwg ymchwil meintiol wedi'i rannu â chynllunwyr

Mae'r ymchwil hwn wedi ein helpu i ddeall sut mae pobl yn profi'r daith ar gyfer cais cynllunio, sut maen nhw'n cael mynediad at wybodaeth gynllunio a sut mae nhw'n ymgysylltu ag ACLlau.

Fe wnaethom hefyd ddysgu mwy am yr heriau y mae cynllunwyr yn eu hwynebu ac archwilio sut y gallai Cymuned Arfer Gorau Cynllunio gynnig gwerth i gynllunwyr yng Nghymru.

Mapio'r gwasanaeth a nodi problemau

Gan ddefnyddio canfyddiadau'r ymchwil a'r adroddiadau presennol, fe wnaethom fapio mewnwelediadau ar fap taith. Roedd hyn yn sail i sawl sesiwn mapio gydag ACLlau. I ddechrau, fe wnaethom amlinellu'r broses a'r pwyntiau pryder lefel uchel ac yna aethom ymlaen i ddilysu a mireinio'r mapiau.

Oherwydd dyfnder y mewnwelediad, roeddem yn gallu creu glasbrint gwasanaeth lefel uchel (fel y mae) i ddangos y broses dechrau i'r diwedd gyfredol a'r pwyntiau problemus mwyaf cyffredin, yn ogystal â sawl map manwl ar gyfer pob cam o'r daith i dynnu sylw at wahanol brosesau ar draws ACLlau a dogfennu anghenion y defnyddiwr.

Rhannwyd y glasbrintiau gwasanaeth fel y mae i bob LPA trwy POSW i gynnig adborth trwy e-bost neu yn uniongyrchol yn Miro, yna ychwanegwyd unrhyw adborth a dderbyniwyd a'i ddogfennu ar y mapiau.

Trwy fapio'r daith o'r diwedd i'r diwedd, nodwyd y pwyntiau pryder a'r anghysondebau cyffredin ar draws ACLlau. Yna rhoddodd hyn y sylfeini i ni ble i ddechrau gwella'r gwasanaeth cynllunio.

Crëwyd glasbrint gwasanaeth yn y dyfodol (i ddod) gan ddefnyddio'r mewnwelediadau a'r syniadau yr oeddem wedi'u casglu. Mae hyn yn dogfennu beth sydd ei angen ar yr ymgeisydd a'r ACLI ar bob cam a'r gweithgareddau tymor byr, canolig a hirdymor y gellir eu cwblhau i wella'r daith ar bob cam.

Archwilio, profi a gwella cynnwys ac ymarfer cynllunio

Ochr yn ochr â'r ymchwil a mapio teithiau, fe wnaethom archwilio sut mae gwybodaeth gynllunio yn cael ei chyflwyno i ddefnyddwyr yn ymarferol.

Fe wnaethom adolygu rhywfaint o gynnwys cynllunio sy'n wynebu'r cyhoedd [\[Atodiad 1\]](#) a chreu prototeipiau cyfyngedig, archwiliol i brofi gwelliannau posibl i eglurder, hygyrchedd a defnyddioldeb. Nid oedd y prototeipiau hyn wedi'u bwriadu fel atebion gorffenedig, ond fel ffordd o ddilysu canfyddiadau ymchwil a dangos sut y gallai newidiadau cynnwys cymharol fach fynd i'r afael â phwyntiau poen defnyddwyr cyffredin mewn gwasanaethau go iawn.

Ar gyfer cynnwys prototeip dethol, fe wnaethom ddefnyddio dull ysgrifennu triawd, gan ddod â dylunydd cynnwys, cyfieithydd ac arbenigwr pwnc at ei gilydd i gefnogi profiadau defnyddwyr cyfatebol Cymraeg a Saesneg. Helpodd hyn i sicrhau bod cynnwys yn glir, yn gywir ac yn ddefnyddiol yn y ddwy iaith, yn hytrach na'i gyfieithu wedi hynny. Atodiad 2:

Buom yn ymweld â Pharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog i gyflwyno adolygiad o sampl o'u tudalennau gwe. Fe wnaethom rannu adborth ar ba mor dda mae'r cynnwys yn cwrdd ag anghenion defnyddwyr, gan gynnwys eglurder, strwythur a defnydd o Saesneg plaen, ac amlygu lle y gallai fod yn symlach ac yn haws i'w ddefnyddio. Fe wnaethom hefyd rannu enghreifftiau o arferion gorau dylunio cynnwys ac awgrymiadau ymarferol i helpu'r tîm i wella a chynnal eu cynnwys dros amser.

Ochr yn ochr â'r gwaith hwn, buom yn gweithio'n agos gyda Phenderfyniadau Cynllunio a'r Amgylchedd Cymru (PEDW) i adolygu sampl o'u tudalennau gwe sy'n wynebu'r cyhoedd. Fe wnaethom greu rhestr cynnwys lefel uchel i ddeall graddfa a natur y cynnwys presennol a nodi dyblygu. Defnyddiwyd hyn i lywio blaenoriaethu a rheoli cynnwys tymor hwy.

Fe wnaethom rannu canfyddiadau gyda chydweithwyr PEDW trwy ddau weithdy. Mae'r sesiynau hyn yn darparu adborth strwythuredig ar dudalennau a adolygwyd a chyflwyno technegau dylunio cynnwys ymarferol, megis canolbwyntio ar dasgau defnyddwyr, lleihau cynnwys diangen a gwella strwythur tudalennau. Cynlluniwyd y gweithdai i gefnogi timau PEDW i gymhwyso'r dulliau hyn eu hunain wrth wella cynnwys presennol a chreu tudalennau newydd.

Yn ogystal, fe wnaethom gefnogi Llywodraeth Cymru i ddatblygu a chyhoeddi geirfa ddwyieithog o dermau cynllunio i gefnogi pobl i ysgrifennu canllawiau cynllunio ar draws gwefannau'r sector cyhoeddus. Cynhyrchwyd yr eirfa gan ddefnyddio dull ysgrifennu triawd, gan weithio gyda Chymdeithas Swyddogion Cynllunio Cymru (POSW), y Sefydliad Cynllunio Trefol Brenhinol (RTPI) a chyfieithydd. Mae'r gwaith hwn yn helpu i hyrwyddo cysondeb, eglurder a terminoleg Gymraeg a Saesneg cyfatebol ar draws y system gynllunio, y tu hwnt i wasanaethau neu sefydliadau unigol.

Mae'r gwaith hwn yn seilio canfyddiadau'r ymchwil mewn enghreifftiau go iawn ac yn llywio'r argymhellion a nodir yn yr adroddiad hwn. Cafodd yr [gwasanaethaucyhoeddusdigidol.llyw.cymru](https://gwasanaethaucyhoeddusdigidol.llyw.cymru/digitalpublicservices.gov.wales)
digitalpublicservices.gov.wales

argymhellion hyn eu cydnabod a'u cymeradwyo gan Emma Watkins o Prospero Planning Ltd a'r Grŵp Cyngori Strategol ar gyfer Cynllunio Cymru.

Cyfyngiadau

Recriwtio cyfranogwyr ymchwil

Roedd recriwtio ar gyfer cyfweiliadau ymchwil yn heriol ac roedd maint sampl y cyfranogwyr a recriwtiwyd yn fach (7 cyfranogwr) ac nid oedd yn gynrychioliadol gyfartal o'r holl grwpiau defnyddwyr.

Roedd lledaeniad daearyddol a demograffig cyfyngedig ymhlith cyfranogwyr yr ymchwil hefyd.

Ymgysylltu ag ACLlau

Roedd ymgysylltu ag ACLlau yn ystod y cyfnod hwn yn isel. Roedd hyn yn golygu nad oeddem yn sicrhau partneriaethau ffurfiol fel y cynlluniwyd.

Fe wnaethom gynnal dau ymweliad â swyddfeydd ACLI Mae'r ymweliadau hyn wedi ein helpu i ddeall eu prosesau a chasglu mewnwelediadau.

Fe wnaethom hefyd rannu'r glasbrint gwasanaeth 'fel y mae' trwy POSW. Cawsom un ymateb gydag adborth gan LPA.

Roedd ymgysylltiad cyfyngedig yn effeithio ar ein gallu i:

- nodi pa systemau y mae pob LPA yn eu defnyddio
- deall gwahaniaethau yn eu prosesau
- asesu sut mae demograffeg leol yn effeithio ar berfformiad ACLI

Argymhellion

Polisi a deddfwriaeth;

Adolygu sut mae'r polisi ar gyfer cyhoeddi ceisiadau cynllunio yn effeithio ar effeithlonrwydd gwasanaeth

Dywedodd 78% o'r cyhoedd nad ydyn nhw'n darllen eu papur newydd lleol

Problem:

Mae'n ofynnol i ACLlau gyhoeddi hysbysiadau cynllunio mewn papurau newydd lleol, er gwaethaf dirywiad darllenwyr ac effaith gyhoeddus gyfyngedig.

Mae'r hysbysiadau hyn yn aml yn cael eu hargraffu mewn testun bach iawn, yn darparu gwybodaeth gyfyngedig ac yn gwneud fawr ddim i hysbysu neu ennyn diddordeb y cyhoedd.

Gall dibyniaeth ar gyhoeddi papurau newydd greu oedi yn ymwybyddiaeth a chyfranogiad y cyhoedd. Mae hefyd yn creu cost y gellir ei osgoi, gyda rhai awdurdodau yn adrodd bod cyfran fawr o'u cyllideb gyhoeddusrwydd yn cael ei wario ar hysbysiadau papurau newydd.

Mewn cyferbyniad, gall sianeli digidol gyrraedd cynulleidfia ehangach am gost is ond nid ydynt bob amser yn cael eu defnyddio fel y prif gyfrwng cyfathrebu.

Effaith

Mae gofynion cyhoeddi cyfredol yn cyfyngu ar effeithiolrwydd ymgysylltu â'r cyhoedd:

- gall aelodau o'r cyhoedd ddod yn ymwybodol o ddatblygiadau yn hwyr yn y broses
- gellir colli cyfleoedd i wneud sylwadau neu wrthwynebu
- mae arian cyhoeddus yn cael ei wario ar weithgareddau sydd â chyrhaeddiad ac effaith isel

Mae hyn yn lleihau effeithiolrwydd cyffredinol ymgynghori ac yn ychwanegu cost ddiangen i'r system.

Mantais

Mae adolygu polisi cyhoeddi yn creu cyfle i ddefnyddio dulliau mwy effeithiol a chymesur.

Cyhoeddiad mwy amserol a hygyrch:

- gwella ymwybyddiaeth y cyhoedd
- yn cefnogi ymgysylltu yn gynharach
- lleihau dibyniaeth ar sianeli costus, effaith isel

Mae hyn yn helpu i sicrhau bod arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio'n fwy effeithiol.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Adolygu'r polisi a'r gofynion statudol ar gyfer cyhoeddi ceisiadau cynllunio. Nodi ac asesu dulliau amgen sy'n cynnig cyrhaeddiad ehangach, cyhoeddi cyflymach a gwell gwerth am arian.

Adolygu sut mae datblygiadau cynllunio yn cael eu cyfathrebu i'r cyhoedd i gefnogi ymwybyddiaeth ac ymgysylltu'n gynnar

Byddai 85% o'r cyfranogwyr yn disgwyl i'r cyngor eu hysbysu'n uniongyrchol am unrhyw ddatblygiad arfaethedig a allai effeithio arnynt.

Problem:

Nid yw'r dulliau cyfredol ar gyfer hysbysu'r cyhoedd am ddatblygiadau cynllunio yn bodloni disgwyliadau defnyddwyr yn gyson. Mae llawer o bobl yn disgwyl cael gwybod yn uniongyrchol pryd y gall datblygiad effeithio arnynt, yn hytrach na darganfod gwybodaeth ar hap.

Mae dulliau presennol yn aml yn cael eu hystyried yn adweithiol ac yn hawdd eu colli. Mae ymwybyddiaeth yn dibynnu'n rhy drwm ar hysbysiadau cyhoeddus sy'n hawdd eu hanwybyddu. Er bod llawer o gyfranogwyr yn nodi ffafriaeth ar gyfer hysbysiad trwy lythyr, mae dewisiadau cyfathrebu yn

gwasanaethau.cyhoeddus.digidol.llyw.cymru.digitalpublicservices.gov.wales

amrywio a hefyd yn cynnwys e-byst, hysbysiadau corfforol, ymgynghoriadau, a sianeli ar-lein.

"Hysbysiadau ar bostyn lamp... Ni allaf weld bod hynny'n ffordd o hysbysu'r gymuned yn 2025."

Effaith

Mae pobl yn aml yn colli gwybodaeth am ddatblygiadau yn eu hardal. Mae hysbysiadau cyhoeddus, fel y rhai a osodir ar byst lamp, yn aml yn anodd eu deall. Maent yn cael eu disgrifio fel aneglur, ddim yn tynnu sylw, ac yn rhy gymhleth.

Mae hysbysiadau yn aml yn defnyddio iaith dechnegol ac yn darparu gormod o fanylion, tra'n methu ag esbonio'r pwyntiau allweddol y mae pobl yn poeni amdanynt. O ganlyniad, dim ond yn hwyr yn y broses y daw llawer o bobl yn ymwybodol o gynigion. Gall hyn adael unigolion yn teimlo eu bod wedi'u heithrio neu heb wybod eu bod wedi cael cyfle i wneud sylwadau.

Mantais

Mae mwy o bobl yn ymwybodol o ddatblygiadau a allai effeithio arnynt oherwydd bod gwybodaeth yn gliriach ac yn haws i'w deall, waeth sut mae'n cael ei gyrchu. Mae gwell cyfathrebu yn annog ymgysylltiad cynharach yn ystod camau ymgynghori, pan all adborth ddylanwadu ar gynigion o hyd. Mae hyn yn lleihau'r risg y bydd pobl yn colli cyfleoedd i gymryd rhan, yn helpu i sicrhau eu bod yn teimlo eu bod wedi cael cyfle teg i gyfrannu, ac yn gwella ymddiriedaeth a thryloywder yn y broses gynllunio.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Adolygu hysbysiadau postyn lamp i:

- wella hygyrchedd ac effaith weledol
- lleihau iaith dechnegol
- esbonio yn glir beth sy'n cael ei gynnig, ble mae'n berthnasol a sut i ymateb

Cytuno ar y gofynion lleiaf, safonedig ar gyfer hysbysiadau ar draws pob ACLI.

Adolygu dulliau hysbysu presennol a threialu ffyrdd ychwanegol o hysbysu'r rhai yr effeithir arnynt gan ddatblygiadau lle bo hynny'n briodol.

Nod canol tymor

Gwella hyrwyddo ac ymgysylltu â Chynlluniau Datblygu Lleol (CDLI) i helpu cymunedau i ddeall sut y gallant ddylanwadu ar ddatblygiad yn gynharach.

Nod tymor hir

Darparu un gwasanaeth cenedlaethol lle gall pobl:

- wirio gweithgarwch cynllunio gan ddefnyddio eu cod post
- gweld datblygiadau cyfagos neu berthnasol
- cofrestru i gael rhybuddion o fewn ardal neu radiws a ddewiswyd

Adolygu amserlenni prosesu ceisiadau cynllunio fel eu bod yn adlewyrchu llwyth gwaith cyfredol, gofynion gwasanaeth a chymhlethdod

Problem:

Mae sawl amserlen darged ar draws y broses ymgeisio cynllunio, gan gynnwys y cyfnod penderfynu wyth wythnos, wedi aros yn ddigyfnewid ers degawdau. Nid yw'r targedau hyn bellach yn adlewyrchu cyfaint na chymhlethdod cymwysiadau cynllunio modern.

Mae ACLlau yn adrodd eu bod yn gweithredu o dan amserlenni sy'n cael eu hystyried yn gyffredinol fel anghyraeddadwy o'r cychwyn cyntaf. Mae cymhlethdod cynyddol ymgeisio, ynghyd â phwysau adnoddau a sgiliau parhaus, yn golygu bod awdurdodau yn aml yn teimlo eu bod wedi'u gosod i fethu yn erbyn targedau nad ydynt yn adlewyrchu realiti cyfredol.

Effaith

Mae hyn yn cyfrannu at rwystredigaeth i ymgeiswyr a swyddogion cynllunio, yn tanseilio hyder yn y system, ac yn rhoi pwysau ychwanegol ar wasanaethau sydd eisoes wedi'u hystyngwch.

Mantais

Mae amserlenni targed yn adlewyrchu cymhlethdod a swm gwaith cynllunio modern yn well.

Mae mesurau perfformiad yn fwy realistig ac ystyrlon. Lleihau pwysau ar swyddogion cynllunio sy'n gweithio i dargedau anghyraeddadwy. Gwell tryloywder ac ymddiriedaeth mewn perfformiad a adroddwyd. Sylfaen dystiolaeth gryfach ar gyfer cynllunio gwasanaeth a gweithlu yn y dyfodol.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Defnyddiwch y setiau data chwarterol sydd eisoes yn cael eu casglu i asesu sut mae amseroedd prosesu cyfredol yn cymharu â thargedau presennol.

Gweithio gyda Chymdeithas Swyddogion Cynllunio Cymru (POSW) i adolygu a yw'r amserlenni presennol yn adlewyrchu:

- llwyth gwaith a swm yr achosion
- cymhlethdod y cais
- sgiliau a chapasiti ar gael

Profiad y defnyddiwr

Sicrhau bod gwybodaeth gynllunio yn glir, yn gyson ac yn gywir ar draws pob platfform

'Rydym yn aml yn cael adborth nad yw pobl yn gallu dod o hyd i neu ddeall gwybodaeth gynllunio.'

Problem:

Mae ymgeiswyr ac asiantau yn cyrchu gwybodaeth cynllunio o sawl ffynhonnell. Mae'r rhain yn cynnwys y Porth Cynllunio, canllawiau Llywodraeth Cymru, a gwefannau ACLI.

Mae'r cynnwys yn amrywio ar draws y llwyfannau hyn:

- mae'r geiriad yn wahanol
- mae gwybodaeth allweddol yn cael ei chyflwyno'n anghyson
- mae gofynion lleol yn cael eu dehongli a'u hegluro'n wahanol

Gall canllawiau pwysig fod yn anodd dod o hyd iddynt. Mae rhywfaint o wybodaeth ar goll neu wedi'i chladdu o fewn llawer iawn o destun.

O ganlyniad, mae defnyddwyr yn cael trafferth deall beth sy'n ofynnol ar gyfer cais neu wrthwynebiad dilys.

Gall ymgeiswyr ddilyn canllawiau cenedlaethol. Yna efallai y byddant yn dod ar draws disgwyliadau ychwanegol neu wahanol ar lefel leol.

Mae hyn yn creu ansicrwydd ynghylch pa ganllawiau sy'n gywir a pha wybodaeth i'w dilyn.

"Mae popeth wedi'i ysgrifennu fel eich bod chi'n bensaer, nid perchennog tŷ."

Effaith

Mae cynnwys anghyson ac aneglur yn cynyddu'r galw y gellir ei osgoi.

- Mae ceisiadau a gwrthwynebiadau yn fwy tebygol o gynnwys gwallau
- Cynyddu cyflwyniadau annilys ac ailgyflwyniadau

gwasanaethau.cymru.gov.uk/digodol
digitalpublicservices.gov.wales

- Mae oedi a chostau ychwanegol yn codi

Mae ACLlau yn treulio amser yn ymateb i ymholiadau a chywiro camgymeriadau. Mae hyn yn ychwanegu pwysau ar wasanaethau sydd eisoes wedi'u hymestyn ac yn lleihau hyder yn y system gynllunio.

Mantais

Mae gwybodaeth gynllunio glir, gyson yn lleihau gwrthdaro ar draws taith y defnyddiwr. Gall ymgeiswyr gyflwyno ceisiadau a gwrthwynebiadau mwy cywir. Mae hyn yn lleihau'r angen am gymorth ychwanegol a dilyniant gan ACLlau.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Mabwysiadu cynnwys presennol, wedi'i brofi lle mae ar gael. Mae hyn yn cynnwys prototeip y gwasanaeth cyngor cyn ymgeisio a defnyddio'r eirfa a rennir i gefnogi defnydd clir, cyson a hygyrch o dermau cynllunio ar draws yr holl gynnwys. Sicrhau bod staff sy'n gyfrifol am gynllunio cynnwys yn mynychu hyfforddiant cynnwys a hygyrchedd.

Nod canol tymor

Dylunio cynnwys cynllunio dwyieithog yn ganolog. Mabwysiadu'r un cynnwys a strwythur ar draws pob platfform perthnasol.

Nod tymor hir

Sefydlu un ffynhonnell ganolog o ganllawiau cynllunio. Gall ymgeiswyr gael mynediad at un set o gynnwys clir, cyson. Mae hyn yn berthnasol waeth pa ACLI y maen nhw'n gwneud cais iddo.

Sicrhau bod gwefannau cynllunio yn hawdd eu defnyddio ac yn hygyrch ar draws pob platfform a dyfais a ddefnyddir gan ymgeiswyr

"Nid yw'r wefan yn hawdd iawn i'w defnyddio... llawer o'r amser ni allwch gael mynediad ato."

Problem:

Mae llawer o wefannau cynllunio ACLI yn anodd eu defnyddio.

Mae defnyddwyr yn aml yn dod ar draws y canlynol:

- rhyngwynebau hen neu araf
- llywio aneglur
- llawer iawn o gynnwys wedi'i strwythuro'n wael
- gwybodaeth sy'n anodd dod o hyd iddi neu ei dehongli

Er bod y rhan fwyaf y defnyddwyr yn ceisio cael mynediad at wybodaeth gynllunio trwy wefannau swyddogol, mae materion defnyddioldeb yn gwneud hyn yn heriol.

O ganlyniad, mae llawer o ddefnyddwyr yn troi at ffynonellau answyddogol fel grwpiau Facebook neu WhatsApp, i ddeall gweithgarwch cynllunio lleol.

Mae hyn yn cynyddu'r risg o gamwybodaeth yn cael ei rhannu.

Effaith

Mae defnyddioldeb gwael yn creu problemau y gellir eu hosgoi yn y broses gynllunio.

- Mae defnyddwyr yn cael trafferth dod o hyd i'r wybodaeth sydd ei hangen arnynt
- Mae llai o hyder mewn gwasanaethau cynllunio digidol

gwasanaethau.cymru.gov.uk/digidol
digitalpublicservices.gov.wales

- Cyswllt ag ACLlau yn cynyddu

Mae hyn yn arwain at fwy o ymholiadau ac yn ychwanegu pwysau ar adnoddau ACLI sydd eisoes wedi'u hystyngi.

Mantais

Mae gwefannau hawdd eu defnyddio a hygyrch yn helpu ymgeiswyr i ddod o hyd i a deall gwybodaeth yn annibynnol.

Mae hyn yn

- lleihau dryswch
- yn lleihau nifer yr ymholiadau i ACLlau
- yn gwella hyder mewn gwasanaethau cynllunio digidol

Camau i'w cymryd ar unwaith

Cynnal adolygiadau UX a hygyrchedd wedi'u targedu o'r llwyfannau a ddefnyddir amlaf gan ymgeiswyr. Blaenoriaethu gwelliannau sy'n mynd i'r afael â'r problemau defnyddioldeb mwyaf effeithiol.

Dylai ACLlau fabwysiadu'r tudalennau gwasanaeth cyngor cyn ymgeisio lle bo hynny'n briodol.

Nod canol tymor

Dyluniwch demptledi tudalennau safonol, strwythurau llywio a phatrymau cynnwys yn ganolog. Mabwysiadu'r rhain yn gyson ar draws pob platfform.

Nod tymor hir

Darparu un cynnyrch cynllunio canolog. Dylai'r gwasanaeth hwn gynnig profiad defnyddiwr di-dor, gyda llywio a chyflwyniad cyson ar draws yr holl gynnwys.

Sicrhau bod safonau cyfartal yn cael eu defnyddio wrth greu gwasanaethau Gymraeg

Problem:

Mae'r ddarpariaeth Gymraeg ar draws y gwasanaeth cynllunio yn anghyson. Nid oes gan rai tudalennau fersiwn Gymraeg.

gwasanaethaucyhoeddusdigidol.llyw.cymru
digitalpublicservices.gov.wales

Lle mae cynnwys Cymraeg ar gael, mae'n aml yn wannach na'r fersiwn Saesneg.

Mae hyn yn cynnwys gwahaniaethau mewn:

- eglurder a strwythur
- cyflawnrwydd y wybodaeth:
- defnyddioldeb ar draws y daith o'r dechrau i'r diwedd

Mewn rhai achosion, mae penderfyniadau cynllunio ac ymatebion i'r ymgynghoriad yn cael eu cyhoeddi yn Gymraeg, ond mae aelodau'r cyhoedd wedyn yn gofyn i staff eu cyfieithu i'r Saesneg.

Mae hyn yn dangos bylchau mewn hygyrchedd a chydaddoldeb rhwng ieithoedd.

Gyda'i gilydd, mae hyn yn golygu nad yw defnyddwyr Cymraeg yn derbyn yr un safon o wasanaeth â siaradwyr Saesneg.

Bydd tudalennau Cymraeg clir a hawdd eu deall ar draws y daith yn galluogi defnyddwyr o Gymru i gael yr un safon o daith defnyddiwr â siaradwyr Saesneg, sy'n golygu y bydd llai o angen cymorth ychwanegol arnynt gyda'u ceisiadau.

Effaith

Heb newid, mae defnyddwyr Cymraeg yn fwy tebygol o:

- brofi oedi
- fod angen cymorth ychwanegol
- brwydro i gwblhau tasgau cynllunio yn annibynnol

Mae hyn yn cynyddu'r galw ar dimau cynllunio ac yn tanseilio hyder mewn gwasanaethau digidol dwyieithog.

Mantais

Mae cynnwys Cymraeg clir ar draws y daith yn caniatáu i ddefnyddwyr Cymraeg gwblhau tasgau cynllunio i'r un safon â siaradwyr Saesneg.

Mae hyn yn lleihau'r angen am gymorth ychwanegol gan dimau cynllunio.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Dylai pob ACLI a'r Porth Cynllunio adolygu eu cynnwys Cymraeg yn erbyn Safon Gwasanaeth Digidol Cymru. Mynd i'r afael â'r bylchau mewn cwmpas, ansawdd a defnyddioldeb.

Nod canol tymor

Dylunio cynnwys dwyieithog yn ganolog. Mabwysiadu'r un cynnwys, strwythur a safonau ar draws pob platfform perthnasol.

Nod tymor hir

Dylunio gwasanaethau a chynnwys yn ddwyieithog o'r cychwyn cyntaf. Dylid trin Cymraeg a Saesneg yn gyfartal trwy gydol dylunio gwasanaeth a chynnwys, nid ychwanegu wedyn.

Galluogi ymgeiswyr i wneud penderfyniad gwybodus yn gynnar ynghylch a oes angen caniatâd cynllunio a pha ffioedd sy'n berthnasol

"(Dylai) ffioedd fod yn glir, mae arian yn bwysig i bobl."

Problem:

Mae ymgeiswyr yn profi ansicrwydd ar gamau cynharaf y broses gynllunio.

Mae llawer eisiau deall:

- a oes angen caniatâd cynllunio arnynt
- pa ffioedd sy'n berthnasol
- pa gamau sydd eu hangen cyn cyflwyno cais

Mae'r wybodaeth hon yn aml yn anodd dod o hyd iddo neu ei ddehongli.

Nid yw ffioedd cynllunio bob amser yn weladwy ymlaen llaw. Mae defnyddwyr yn aneglur ynghylch beth mae ffioedd yn ei gwmpasu, a ydynt yn gyfredol, a sut maen nhw'n ymwneud â darparu gwasanaeth.

Gall y diffyg tryloywder hwn leihau hyder yn y gwasanaeth, gyda rhai defnyddwyr yn cwestiynu a yw ffioedd yn cael eu hail-fuddsoddi yn y gwasanaeth.

gwasanaethau.cymru.gov.uk
digitalpublicservices.gov.wales

Ar yr un pryd, nid yw canllawiau ynghylch a oes angen caniatâd cynllunio bob amser yn glir neu'n hawdd i'w dilyn.

Gall gwybodaeth hanfodol fel ffurflenni, nodiadau canllaw, a dogfennau cynllunio allweddol fod yn anodd dod o hyd iddynt. Mae dibyniaeth ar fformatau PDF yn lleihau hygyrchedd ymhellach.

Mae negeseuon anghyson ar draws gwefannau LPA, y Porth Cynllunio ac adnoddau eraill yn ychwanegu at ddryswch.

Mae anawsterau cysylltu â staff cynllunio yn gwaethygu rhwystredigaeth.

Effaith

Heb wybodaeth glir ymlaen llaw:

- Mae ymgeiswyr yn dibynnu ar gymorth staff cyn cyflwyno cais
- ymholiadau y gellir eu hosgoi yn cynyddu
- ceisiadau yn cael eu gohirio neu eu cyflwyno'n anghywir

Mae hyn yn ychwanegu pwysau ar dimau cynllunio ac yn arafu'r broses gyffredinol.

Mantais

Mae canllawiau clir, ymlaen llaw yn galluogi ymgeiswyr i wneud penderfyniadau gwybodus cyn dechrau cais.

Gall ymgeiswyr:

- ddeall a oes angen caniatâd cynllunio
- weld y ffioedd perthnasol yn gynnar
- paratoi'n gywir cyn cyflwyno

Mae hyn yn lleihau dryswch, yn gwella ansawdd cais, ac yn lleihau'r galw am gymorth staff yn gynnar.

Camau i'w cymryd ar unwaith

ACLlau i fabwysiadu'r tudalennau gwasanaeth cyngor cyn ymgeisio a thudalennau prosiect cyffredin.

Nod canol tymor

Creu offeryn cyfrifiannell ffioedd ac offeryn tŷ rhyngweithiol (neu debyg).

Nod tymor hir

Cael un cynnyrch canolog sy'n darparu llywio a chynnwys cyson, ac yn cynnwys offer i helpu defnyddwyr i wneud penderfyniadau gwybodus.

Darparu diweddariadau o ran cynnydd clir ac amserol i ddefnyddwyr ar eu cais cynllunio neu wrthwynebiad

"Rwy'n credu bod unrhyw ddiweddariad am amserlenni yn wych."

Problem:

Ar ôl cyflwyno cais neu wrthwynebiad, ychydig o wybodaeth sydd gan ddefnyddwyr yn aml o'r hyn sy'n digwydd nesaf.

Nid yw diweddariadau clir, llinellau amser a chyfathrebu cyson bob amser ar gael.

Gall hyn greu ymdeimlad o fynd i mewn i "dwl du".

O ganlyniad:

- mae defnyddwyr yn teimlo'n ansicr ac heb gefnogaeth
- mae hyder yn y gwasanaeth yn cael ei leihau
- mae ymgeiswyr yn cysylltu ag ACLlau am sicrwydd neu ddiweddariadau statws

Mae ymarferoldeb ar-lein cyfyngedig ac opsiynau hunanwasanaeth yn golygu bod defnyddwyr yn aml yn dibynnu ar alwadau ffôn neu negeseuon e-bost i gael gwybodaeth sylfaenol.

Mae hyn yn cynyddu maint y cyswllt a gall arwain at ymatebion anghyson.

Effaith

Heb ddiweddariadau cynnydd clir:

- ymholiadau y gellir eu hosgoi yn cynyddu

gwasanaethau.cymru.gov.uk/digidol
digitalpublicservices.gov.wales

- mae amser staff yn cael ei dreulio yn ymateb i ymholiadau statws
- mae defnyddwyr yn profi oedi a rhwystredigaeth

Mae hyn yn ychwanegu pwysau ar adnoddau ACLIsu ac yn lleihau effeithlonrwydd y gwasanaeth cynllunio.

Mantais

Mae darparu diweddariadau cynnydd clir yn caniatáu i ddefnyddwyr:

- ddeall statws cyfredol eu cais neu eu gwrthwynebiad
- rhagweld y camau nesaf a'r camau angenrheidiol
- paratoi gwybodaeth ategol mewn modd amserol

Mae hyn yn lleihau'r angen am ymholiadau uniongyrchol, yn gwella cysondeb cyfathrebu, ac yn lleddfu pwysau gweinyddol ar ACLlau.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Ymgymryd â phrofion defnyddwyr pellach a mireinio'r prototeip diweddarau cynnydd. Dylai ACLlau fabwysiadu'r prototeip a gosod disgwyliadau clir trwy ganllawiau cyhoeddedig ac amserlenni dangosol.

Nod canol tymor

Cyflwyno diweddariadau awtomataidd sy'n hysbysu defnyddwyr wrth i'w cais neu wrthwynebiad symud trwy gamau allweddol y broses.

Nod tymor hir

Gweithredu un system ganolog sy'n darparu diweddariadau statws amser real. Dylai ymgeiswyr, asiantau a phartïon â diddordeb allu:

- derbyn diweddariadau awtomatig, neu
- wirio statws diweddaraf cais neu wrthwynebiad ar-lein

Creu taith ar-lein safonol, hawdd ei defnyddio ar gyfer gwneud sylwadau neu wrthwynebu cais cynllunio

"Gall fod yn anodd cael gwybodaeth, rydyn ni'n treulio llawer o amser yn aros."

Problem:

Cyflwynir ymatebion i'r ymgynghoriad trwy sawl sianel. Gall ymgynghoreion a phartïon â diddordeb gyflwyno sylwadau trwy e-bost, post neu systemau ar wahân.

Nid oes unrhyw ffordd gyson o wneud sylwadau neu wrthwynebu ar draws LPAs.

Mae hyn yn cymryd llawer o amser i swyddogion:

- olrhain ymatebion
- gwirio cyflwyniadau
- cydgrynhai sylwadau

Mae camau ymgynghori yn aml yn cael eu gohirio.

Nid yw ymgynghorwyr allanol bob amser yn ymateb o fewn y cyfnod tair wythnos safonol.

Mae'r oedi hwn yn cael effaith ar draws y broses benderfynu a gallant arwain at ofyn am estyniadau amser.

Effaith

Mae prosesau ymateb tameidiog yn cynyddugwaith weinyddol:

- mae swyddogion yn treulio amser yn rheoli a chysoni ymatebion
- mae amserlenni penderfynu yn cael eu hymestyn
- mae ymgeiswyr yn profi oedi ac ansicrwydd

Mae hyn yn lleihau effeithlonrwydd ar draws y gwasanaeth cynllunio.

Mantais

Mae taith ar-lein safonol yn ei gwneud hi'n haws i ymgynghoreion a'r cyhoedd wneud sylwadau neu wrthwynebu.

gwasanaethau.cymru.gov.uk/digodol
digitalpublicservices.gov.wales

- lleihau'r amser sydd ei angen i gasglu a phrosesu ymatebion
- yn gwella cysondeb ac olrhain
- yn cefnogi gwneud penderfyniadau cyflymach

Mae ymgeiswyr yn elwa o lai o oedi.

Mae ACLlau yn elwa o lai o waith gweinyddol.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Sicrhau bod gan bob ACLI ddull ar-lein i ymgynghori a phartïon â diddordeb wneud sylwadau ar geisiadau. Cyfeirio defnyddwyr at gyflwyno sylwadau trwy'r dull hwn fel y prif lwybr.

Nod canol tymor

Adolygu a gwella defnyddioldeb llwyfannau presennol sydd eisoes yn cefnogi sylwadau ar-lein. Gwneud yn siŵr bod y daith yn syml, yn glir ac yn hygyrch.

Nod tymor hir

Gweithredu system sengl, ganolog ar gyfer ymatebion i'r ymgynghoriad. Gall ymgynghori a phartïon â diddordeb gyflwyno sylwadau mewn un lle. Gall ymgeiswyr ac ACLlau weld yr holl ymatebion mewn fformat cyson.

Dylai ymatebion fwydo'n uniongyrchol i systemau'r swyddfa gefn a chefnogi diweddariadau statws i ymgeiswyr.

Data ac awtomeiddio

Safoni sylfeini data ac awtomeiddio i alluogi prosesu cyson ar draws ACLlau

Problem:

Mae lefelau awtomeiddio ac aeddfedrwydd digidol yn amrywio'n sylweddol ar draws ACLlau. Gall rhai ACLlau amlyncu a chofnodi cyflwyniadau cynllunio yn awtomatig, tra bod eraill yn dibynnu ar brosesau â llaw fel ail-allweddu data, rheoli gwaith trwy e-bost neu daenlenni, a thrin cofnodion papur-digidol hybrid. Mae'r gwahaniaethau hyn yn cael eu gyrru gan safonau data anghyson, offer tameidiog, ac integreiddio systemau yn anwastad, gan

arwain at amrywiad o ran sut a phryd mae camau proses allweddol yn cael eu cwblhau.

Ar hyn o bryd ychydig iawn o safoni fformatau data craidd, patrymau integreiddio, neu ddisgwyliadau awtomeiddio sydd. Mae hyn yn ei gwneud hi'n anodd awtomeiddio camau allweddol y broses gynllunio yn gyson ar draws pob awdurdod.

Effaith

Ni ellir awtomeiddio camau hanfodol camau'r broses gynllunio fel cyflwyno, dilysu, creu achos a diweddariadau statws yn gyson.

Mae defnyddwyr yn profi gwahanol lefelau gwasanaeth yn dibynnu ar yr awdurdod, ac mae gan rai ACLlau fwy o waith i'w wneud nag eraill yn dibynnu ar eu lefel awtomeiddio.

Mantais

Cyflwyno safonau data a rennir a rhyngweithrededd fydd yn lleihau ymdrechion â llaw ar gyfer ACLlau, yn gwella effeithlonrwydd. Bydd hefyd yn helpu i sicrhau bod ceisiadau cynllunio yn cael eu prosesu mewn ffordd debyg ar draws awdurdodau, gan wella profiad cyffredinol y defnyddiwr.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Diffinio isafswm cyfres genedlaethol o gamau proses a ddylai fod yn cael eu gyrru gan system yn hytrach na llaw. Er enghraifft, derbyn cais, creu achos, cofrestru dogfennau, amlyncu ffiniau.

Safoni fformatau data a rheolau dilysu fel y gall pob ACLl awtomeiddio'r camau hyn yn gyson.

Nod canol tymor

Alinio galluoedd offer ac integreiddio ar draws ACLlau a systemau eraill

Hyrwyddo patrymau a rennir, yn hytrach nag adeiladau pwrpasol, ar gyfer ciwiau tasgau, llifoedd gwaith dilysu, a dangosfyrddau swyddogion.

Nod tymor hir

Cael system sengl a ddefnyddir gan bob ACLI, sy'n gwrthio tasgau i swyddog ar bwyntiau safonol y daith gan gynhyrchu'r un fformatau data, patrymau integreiddio ac awtomeiddio.

Cyflwyno gwiriadau dilysu ansawdd clir, awtomataidd wedi'u cefnogi gan ganllawiau i atal ceisiadau cynllunio anghyflawn neu anghywir (BRD3.2.2)

Problem:

Mae prosesau dilysu yn cael eu hystyried yn aneffeithlon ac yn dueddol o fod a gwallau, yn bennaf oherwydd absenoldeb gwiriadau ansawdd awtomataidd cadarn.

Heb ffurf effeithiol o ddilysu ansawdd, gellir cyflwyno ceisiadau gyda gwybodaeth goll neu anghywir, gan ganiatáu i achosion anghyflawn neu anghywir fynd i mewn i'r system.

Byddai cyflwyno gwiriadau ansawdd a dilysu awtomataidd, gyda chefnogaeth canllawiau clir i ymgeiswyr, yn helpu i wella ansawdd y cyflwyniadau o'r cychwyn cyntaf. Lle mae gwybodaeth ar goll, gellir ei nodi a gofyn amdani yn awtomatig, gan leihau'r angen am ddilysu â llaw dro ar ôl tro a chaniatáu i adnoddau gael eu hailgyfeirio tuag at dasgau mwy gwerthfawr.

Effaith

Mae llawer o geisiadau yn cael eu gohirio cyn iddynt gyrraedd cynllunydd oherwydd bod metadata neu ddogfennaeth angenrheidiol ar goll. O ganlyniad, mae swyddogion cynllunio yn aml yn gorfod gofyn am wybodaeth ychwanegol, hyd yn oed pan gredwyd bod ceisiadau yn gyflawn.

O ganlyniad, mae llawer iawn o ymdrech weinyddol yn cael ei roi i ddilysu â llaw, cywiriadau, a chamau dilynol. Mae'r materion hyn yn gwaethygu pan nad oes gan ymgeiswyr yr arbenigedd i baratoi cynlluniau a deunyddiau ategol priodol, gan arwain at oedi, ailweithio, a mwy o bwysau ar dimau dilysu a gweinyddol.

Mantais

Mae canllawiau cliriach a gwiriadau dilysu awtomataidd yn gwella ansawdd ceisiadau ar y pwynt cyflwyno. Gellir adnabod gwybodaeth sydd ar goll neu anghywir yn gynharach ac yn fwy cyson, gan leihau'r angen am wiriadau llaw dro ar ôl tro.

Mae hyn yn caniatáu i geisiadau symud yn gyflymach i'r broses o wneud penderfyniadau, yn lleihau ailweithio i staff, ac yn galluogi adnoddau cyfyngedig i ganolbwyntio ar weithgaredd cynllunio gwerth uwch.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Darparu canllawiau clir i ymgeiswyr ar yr hyn sy'n gwneud cais dilys.

Nod canol tymor

Cyflwyno gwiriadau ansawdd awtomataidd cryfach ar gais.

Nod tymor hir

Safoni ac ymgorffori dilysu awtomatig ar draws cynllunio gydag un system ganolog.

Safoni cyfnewid data ar JSON i alluogi rhannu cyson, darllenadwy gan beiriant ledled Cymru (BRD3.2.3)

Problem:

Mae rhannu data ar draws y system gynllunio yn anghyson ac yn dameidiog.

Er bod y rhan fwyaf o geisiadau yn cael eu hadfer yn awtomatig gan ACLlau o'r Porth Cynllunio, a'r XML safonol sydd bob amser wedi'i ddarparu yn y cyflwyniadau hynny sy'n cynnwys y mwyafrif o ddata ffurflen gais a metadata, mae llawer o awdurdodau yn dibynnu'n helaeth ar fformatau anstrwythuredig fel PDFs, e-byst a dogfennau Word.

Mae hyn yn atal ACLlau rhag cyfnewid gwybodaeth yn ddi-dor. Mae'n rhaid i swyddogion ail-fewnbynnu gwybodaeth mewn sawl system, sy'n cyflwyno lle diangen i gamgymeriadau.

Er y gall y Porth Cynllunio eisoes ddarparu data JSON awdurdodol, nid yw llawer o systemau ACLI eto yn llyncu nac yn prosesu JSON yn ddibynadwy.

gwasanaethau.cymru.gov.uk/digodol
digitalpublicservices.gov.wales

Mae hyn yn cyfyngu ar werth data strwythuredig ac yn cyfyngu ar gyfleoedd ar gyfer awtomeiddio, dilysu, a diweddariadau statws amser real.

Effaith

Mae fformatau data anghyson yn atal gwybodaeth gynllunio rhag llifo'n esmwyth rhwng systemau.

Mae swyddogion yn treulio amser yn trosglwyddo a chywiro data â llaw yn hytrach na symud ymlaen â cheisiadau. Mae awtomeiddio yn anodd ei gymhwyso'n gyson, ac mae diweddariadau statws yn aml yn cael eu gohirio neu ddim ar gael.

O ganlyniad, mae prosesu yn amrywio rhwng awdurdodau, mae ansawdd data yn dioddef, ac mae defnyddwyr yn profi gwahanol lefelau gwasanaeth yn dibynnu ar ble maen nhw'n gwneud cais.

Mantais

Mae safoni JSON fel y fformat cyfnewid data cenedlaethol yn darparu sylfaen gyson, ddarllenadwy gan beiriant ar draws pob system ACLI. Mae hyn yn lleihau dyblygu ac yn caniatáu i wasanaethau yn y dyfodol weithredu ar yr un setiau data strwythuredig. Er enghraifft, dilysu awtomataidd, olrhain achosion byw, gwybodaeth traws-system a rheoli.

Camau i'w cymryd ar unwaith

ACLlau i fabwysiadu ffeiliau JSON i alinio â safonau'r diwydiant.

Nod canol tymor

Mae pob ACLI yn dilyn set gyson o egwyddorion a safon data, i alluogi integreiddio a rhannu data yn gyson.

Nod tymor hir

Cefnogi cydamseru data byw rhwng systemau ACLI, dangosfyrddau Llywodraeth Cymru, a gwasanaethau cyhoeddus drwy API JSON.

Safoni'r math o ffeil a ddefnyddir gan ACLlau ac annog y defnydd o ffeiliau geo-ofodol

"Dim ond 18% o'r ymatebwyr oedd yn ystyried eu hunain yn fedrus iawn mewn GIS."

Y Sefydliad Cynllunio Trefol Brenhinol (RTPI)

Problem:

Mae absenoldeb seilwaith data gofodol canolog ledled Cymru yn cyfyngu ar y defnydd effeithiol o ddadansoddi geo-ofodol, delweddu ac offer cynllunio digidol modern. Heb fynediad cyson i alluoedd GIS integredig, nid yw llawer o ACLlau yn gallu darparu offer mapio rhyngweithiol sy'n helpu ymgeiswyr i ddeall cyfyngiadau ac ystyriaethau safle-benodol yn hawdd.

Er bod defnyddwyr eisoes yn creu cynlluniau lleoliad ffiniau safle, ni all ACLlau eu gweld na'u defnyddio oherwydd nad ydynt yn cefnogi'r mathau o ffeiliau a gyflwynwyd. Mae hyn yn creu ailweithio ychwanegol ac yn arwain at gyfleoedd a gollwyd i ACLI ac ymgeiswyr.

Effaith

Mae staff cynllunio yn aml yn gorfod ail-fapio ffiniau safle â llaw o geisiadau a gyflwynwyd oherwydd ni ellir defnyddio ffeiliau geo-ofodol yn uniongyrchol. Mae hyn yn cynyddu ymdrech a dyblygu ac yn cyfyngu'r gallu i ddefnyddio offer mapio yn effeithiol. Mae ymgeiswyr hefyd yn llai abl i ddeall cyfyngiadau neu gyfyngiadau sy'n effeithio ar safle, a all arwain at gyflwyniadau wedi'u paratoi'n wael a dilyniant ychwanegol.

Mantais

Mae'r defnydd o ffeiliau geo-ofodol yn dileu'r angen i ACLlau ailfapio ffiniau safle â llaw o geisiadau a gyflwynwyd. Mae'n ei gwneud hi'n haws i ACLlau ac ymgeiswyr nodi a deall cyfyngiadau neu gyfyngiadau sy'n effeithio ar safle.

Mae hyn yn lleihau'r amser a'r ymdrech sydd eu hangen i gael yr wybodaeth hon ac yn galluogi paratoi dogfennaeth neu dystiolaeth ategol yn fwy effeithiol.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Defnyddio Map Data Cymru i helpu ACLI i ddefnyddio'r wybodaeth geo-ofodol bresennol yn fwy effeithiol.

Nod canol tymor

Mae LPAs yn diweddarau prosesau neu systemau i alluogi'r defnydd o ffeiliau GeoJSON i awtomeiddio mapiau ffiniau safle o fewn cymwysïadau.

Nod tymor hir

Darparu un gwasanaeth sy'n defnyddio haenau geo-ofodol i ganiatáu i ddefnyddwyr fewnbynnu eu cod post a gweld cyfyngiadau sy'n effeithio ar eu ffin neu ardal cyn gwneud cais.

Creu dull cyson o greu, cyflwyno a dadansoddi data perfformiad

Problem:

Nid oes unrhyw ffordd gyson o ddiffinio neu gofnodi data a ddefnyddir i asesu perfformiad ar draws AC. Mae awdurdodau yn casglu, dehongli ac adrodd gwybodaeth yn wahanol, felly mae mesurau perfformiad cyfredol yn aml yn annibynadwy.

Heb strwythurau data safonol a meini prawf cryfach, mae'n anodd adnabod aneffeithlonrwydd, gwerthuso canlyniadau neu ddeall effaith wirioneddol oedi a phenderfyniadau. Mae'r diffyg cysondeb hwn yn lleihau tryloywder, yn cyfyngu ar welliant sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac yn aml yn arwain at benderfyniadau sy'n seiliedig ar ddata anghywir.

Effaith

Nid oes gan ACLI a Llywodraeth Cymru farn a rennir a dibynadwy o berfformiad ar draws y system gynllunio. Mae data anghyson yn ei gwneud hi'n anodd deall sut mae awdurdodau'n perfformio neu gymharu perfformiad yn ystyrlon.

Mae hyn yn cyfyngu'r gallu i nodi lle mae angen newid ac yn gwanhau hyder yn y data a ddefnyddir i lywio penderfyniadau.

Mantais

Bydd dilyn yr argymhelliad hwn yn rhoi set ddata i ACLI y maen nhw a Llywodraeth Cymru yn ymddiried ynddo. Bydd hyn yn eu helpu i ddeall sut maen nhw'n perfformio, gwneud penderfyniadau busnes, ac asesu effaith y penderfyniadau hynny gan ddefnyddio data cywir.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Creu safon o sut mae data perfformiad yn cael ei gasglu a'i ddadansoddi.

Darparu hyfforddiant ac arweiniad ar y safon ddata fel y gall pob LPA ddadansoddi'r data perfformiad a chymryd camau lle bo angen.

Nod canol tymor

Creu dull safonol o sut mae data perfformiad yn cael ei gasglu a'i ddadansoddi. Darparu hyfforddiant ac arweiniad ar y safon ddata fel y gall pob LPA ddadansoddi'r data perfformiad a chymryd camau lle bo angen.

Nod tymor hir

Darparu un system ganolog sy'n casglu data perfformiad yn awtomatig, yn ei ddadansoddi'n gyson ac yn cynhyrchu adroddiadau amser real cywir o berfformiad ACLI.

Anghysondebau rhwng ACLlau

Annog cysondeb ac aliniad mewn prosesau ar draws ACLlau

Problem:

Nid oes dull cyson o brosesu ceisiadau cynllunio ar draws ACLlau. Yn enwedig mewn gofynion dilysu a gwneud penderfyniadau.

Er bod polisi a deddfwriaeth genedlaethol yn darparu fframwaith trosfwaol, mae'r ffordd y mae ACLlau yn dehongli ac yn cymhwyso'r rheolau hyn yn aml yn amrywio. O ganlyniad, gall ceisiadau sy'n cael eu hystyried yn ddilys mewn un awdurdod gael eu gwrthod neu angen gwybodaeth ychwanegol mewn un arall.

Ar gyfer ymgeiswyr, asiantau a datblygwyr sy'n cyflwyno ceisiadau ar draws ACLlau lluosog, mae hyn yn creu ansicrwydd ynghylch disgwyliadau, safonau dogfennaeth ac amserlenni. Mae'r anghysondebau hyn yn tanseilio hyder ac ymddiriedaeth yn y system gynllunio ac yn creu canfyddiadau o anhegwch, aneffeithlonrwydd ac anrhagweladwyedd.

Effaith

Mae prosesau anghyson yn arwain at oedi wrth brosesu ceisiadau ac yn cynyddu faint o ailweithio sy'n ofynnol gan ACLlau. Mae ymgeiswyr yn profi dryswch a rhwystredigaeth pan fydd gofynion yn wahanol rhwng awdurdodau. Mae ACLlau hefyd yn defnyddio adnoddau ychwanegol sy'n rheoli ymholiadau y gellir eu hosgoi, materion dilysu a phrosesau amrywiol.

Mantais

Mae mwy o gysondeb mewn prosesau yn lleihau oedi ac yn lleihau y galw am adnoddau ar ACLlau. Mae ymgeiswyr yn cae; taith gliriach, fwy rhagweladwy, waeth ble maen nhw'n gwneud cais. Mae hyn yn gwella hyder yn y system gynllunio ac yn cefnogi gwasanaeth mwy effeithlon a theg yn gyffredinol.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Cyhoeddi rhestr wirio dilysu a gwneud penderfyniadau safonol i'w defnyddio gan ACLlau.

Nod canol tymor

Mae ACLlau sy'n defnyddio'r un systemau yn dechrau gweithio gyda'i gilydd i wneud y mwyaf o bŵer bargeinio ar y cyd yn ystod caffael a chael y gorau o'u systemau.

Nod tymor hir

Darparu un system ganolog sy'n dangos y camau yn y broses a phryd y mae'n rhaid i chi gwblhau pob un, gan gynnwys yr amserlenni ar gyfer pob cam. Gan gynnwys dull safonol o ddilysu a gwneud penderfyniadau.

Darparu fframwaith hyfforddiant a sgiliau safonol ar draws ACLlau

Problem:

Mae amrywiaeth yn bodoli rhwng ACLlau ac ymhlith staff ynddynt.

Mae prosesau ymgeisio anghyson a dehongliadau gwahanol o bolisi a gweithdrefnau yn creu ansicrwydd i ymgeiswyr a rhanddeiliaid. Mae gwahaniaethau ar draws awdurdodau hefyd yn codi pryderon ehangach am gysondeb a chydlyn.

Gall yr amrywiadau hyn greu dryswch ac atgyfnerthu canfyddiadau bod prosesau yn agored i'w dehongli yn hytrach na'u defnyddio'n unffurf. Mae canfyddiadau yn cael eu llywio ymhellach gan gredoau bod diffyg cysondeb o ran gorfodi a gwneud penderfyniadau.

Mae'r materion hyn yn cael eu gwaethygu gan brinder gwybodaeth arbenigol, bylchau sgiliau, cyfleoedd hyfforddi cyfyngedig, a chyfyngiadau ariannu. Mae pwysau recriwtio a chadw hefyd yn gadael rhai timau yn brin o staff, gan gynyddu straen ar adnoddau.

Gyda'i gilydd, mae'r ffactorau hyn yn gweithredu fel rhwystrau gweithredol, gan leihau effeithlonrwydd, cysondeb ac eglurder, ac mae peryglu o danseilio hyder y cyhoedd yn y system gynllunio.

Effaith

Mae sgiliau a hyfforddiant anghyson yn arwain at gymhwyso polisi a phroses anwastad ar draws ACLI. Mae ymgeiswyr yn profi ansicrwydd a rhwystredigaeth pan fydd dulliau yn wahanol rhwng awdurdodau neu swyddogion unigol.

Mae ACLI yn wynebu mwy o bwysau ar adnoddau cyfyngedig, tra bod diffyg hyfforddiant a rennir yn lleihau cyfleoedd ar gyfer cydweithredu ac ymarfer cyson ledled Cymru.

Mantais

Bydd hyfforddiant safonol ar draws pob ACLI yn helpu i ddatblygu sgiliau cyson ar draws y gwasanaeth cynllunio ac yn caniatáu rhannu adnoddau a phrosesau.

[gwasanaethau cyhoeddus digidol.llyw.cymru](https://gwasanaethau.cyhoeddus.digidol.llyw.cymru)
digitalpublicservices.gov.wales

Mae hyfforddiant a rennir yn lleihau dibyniaeth ar ymgynghorwyr allanol ac yn lleihau costau i awdurdodau unigol.

Bydd hyfforddiant ledled Cymru ar gyfer yr holl staff cynllunio hefyd yn helpu ACLI i leihau costau hyfforddi unigol a chefnogi datblygiad a chadw staff.

Bydd codi sgiliau a chysondeb ledled Cymru yn helpu i wella ymddiriedaeth y cyhoedd yn y system gynllunio.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Hyrwyddo gweithgorau a chymunedau presennol sy'n cefnogi uwchsgilio, fel y Gwasanaeth Cyswllt CDPS.

Nod canol tymor

Cyflwyno'r fframwaith sgiliau cychwynnol ar gyfer staff cynllunio, ochr yn ochr â rhestr o gyrsiau am ddim i ddefnyddwyr terfynol.

Nod tymor hir

Mireinio a datblygu'r maes llafur gwasanaethau cynllunio ymhellach i fodloni gofynion rôl-benodol ac anghenion gwasanaeth cynllunio ehangach.

Rhannu arferion gorau rhwng ACLI

"Pe bai'r holl gyllid yn cael ei dorri wrth gynllunio, dylai'r gymuned ymarfer fod y peth olaf i aros."

Problem:

Mae ACLlau yn gweithredu'n annibynnol ar ei gilydd, lle mae rhannu gwybodaeth, profiad ac arferion gweithio effeithiol yn gyfyngedig ac yn cyfyngu ar gyfleoedd ar gyfer effeithlonrwydd a gwella. Mae amrywiadau mewn prosesau rhwng awdurdodau yn aml yn arwain at ymdrech ddyblyg a dulliau anghyson o ddatrys heriau cyffredin.

Gellir gweld enghraifft o hyn lle mae rhai ACLlau yn defnyddio offer digidol mwy datblygedig nag eraill, ond anaml y rhennir dealltwriaeth o ymarferoldeb system ac effeithlonrwydd posibl y tu hwnt i awdurdodau unigol. O ganlyniad, mae ACLI yn aml yn dibynnu ar ymgynghorwyr allanol i fynd i'r afael â

bylchau a allai fod eisoes wedi'u datrys mewn mannau eraill, gan greu costau ac aneffeithlonrwydd y gellir eu hosgoi.

Effaith

Mae rhannu arfer gorau yn arwain at ymdrechion dro ar ôl tro ar draws ACLI a cholli cyfleoedd i wella effeithlonrwydd.

Mae awdurdodau yn treulio amser ac arian yn datrys problemau ar wahân, hyd yn oed pan fo heriau tebyg eisoes wedi'u datrys mewn mannau eraill.

Mae arferion anghyson hefyd yn arwain at brofiadau amrywiol i ymgeiswyr, a all effeithio ar hyder yn nhegwch a dibynadwyedd y system gynllunio.

Mantais

Mae rhannu arfer gorau yn caniatáu i ACLlau adeiladu ar atebion sydd eisoes wedi'u datblygu mewn mannau eraill, gan leihau'r amser a dreulir yn datrys materion cyffredin. Mae awdurdodau yn elwa o waith presennol a wneir gan ACLI eraill mewn ardaloedd tebyg.

Dros amser, byddai'r dull hwn yn hyrwyddo cydweithrediad cryfach rhwng swyddogion a allai wella cysondeb rhwng ACLI ac annog diwylliant cadarnhaol o arloesi a newid mewn cynllunio yng Nghymru.

Camau i'w cymryd ar unwaith

Cynnal ymchwil fanwl i ddeall maint llawn anghenion ACLI ar gyfer Cymuned Arfer Gorau Gwasanaethau Cynllunio yng Nghymru.

Adolygu'r potensial ar gyfer MS Teams, neu blatfform cyfathrebu tebyg sy'n hygyrch i bob ACLI, fel gofod asynronig dros dro i gynllunwyr ofyn cwestiynau a rhannu gwybodaeth.

Nod canol tymor

Dylunio a lansio Cymuned Arfer Gorau a diffinio strwythurau llywodraethu a pherchnogaeth.

Nod tymor hir

Cynnal a thyfu Cymuned Arfer Gorau lwyddiannus sy'n cael ei harwain o leiaf yn rhannol gan aelodau, er mwyn sicrhau ei bod yn parhau i ddarparu gwerth i'w haelodau.

Nodi neu ddylunio platfform cyfathrebu ar-lein sy'n diwallu anghenion defnyddwyr ac sy'n hygyrch i bob cynllunydd ac yn galluogi cynllunwyr i storio a rhannu adnoddau.

Diolchiadau

Diolch yn fawr i'r holl sefydliadau a rannodd eu hamser a'u harbenigedd yn hael gyda'n tîm prosiect dros y flwyddyn ddiwethaf.

Mae eu cyfraniadau wedi bod yn amhrisiadwy wrth ein helpu i ddeall yr heriau sy'n wynebu gwasanaethau cynllunio yng Nghymru. Mae hefyd wedi ein helpu i nodi cyfleoedd i wella darpariaeth gwasanaeth i staff a defnyddwyr.

Cyngor Cymuned Aberdyfi

Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog

Awdurdod Lleol Blaenau Gwent

Awdurdod Cynllunio Lleol Caerffili

Awdurdod Cynllunio Lleol Ceredigion

Data Cymru

MapDataCymru

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Awdurdod Cynllunio Lleol Gwynedd

Cyngor Tref Trefynwy

Awdurdod Cynllunio Lleol Casnewydd

Cynllunio Digidol Agored

Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro

Cymorth Cynllunio Cymru

Penderfyniadau Cynllunio ac Amgylchedd Cymru

Cymdeithas Swyddogion Cynllunio Cymru

Y Porth Cynllunio

gwasanaethau.cyhoeddus.digidol.llyw.cymru
digitalpublicservices.gov.wales

Cyngor Tref Porthcawl

Prospero Planning Ltd

Y Sefydliad Cynllunio Trefol Brenhinol yng Nghymru

Grŵp Cyngori Strategol ar gyfer Cynllunio Cymru

Polisi Cynllunio Llywodraeth Cymru

Awdurdod Cynllunio Lleol Wreccsam

Atodiadau

Atodiad 1 – Prosiectau cyffredin

- Caniatâd Cynllunio: adroddiad argymhelliad defnyddioldeb tudalennau gwe prosiectau cyffredin
- Caniatâd Cynllunio: prosiectau cyffredin cyn ac ar ôl prototeipiau

Atodiad 2 – Cynnwys dwyieithog

- Termau cynllunio: canllaw iaith plaen a geirfa
- Gwneud cais am ganiatâd cynllunio deiliaid tai
- Ffioedd ceisiadau cynllunio deiliaid tai yng Nghymru

Atodiad 3 – Glasbrintiau a mapiau cynllunio

- Glasbrintiau a mapiau cynllunio